

USNESENÍ

Krajský soud v Praze jako soud odvolací projednal ve veřejném zasedání konaném dne 14. září 2023 odvolání 1) obžalovaného K. M., narozeného v , a 2) poškozené , narozené , podaná proti rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 26. června 2023, číslo jednací 3 T 67/2023-579, a rozhodl

takto:

I. Podle § 259 odstavec 2 trestního řádu se do napadeného rozsudku **doplňuje výrok:**

Podle § 229 odstavec 2 trestního řádu se zbytkem uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy poškozená , narozená , odkazuje na řízení ve věcech občanskoprávních.

II. Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného **zamítá.**

Odůvodnění

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný K. M. uznán vinným přečinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku, přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku a přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku. Uvedených přečinů se podle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustil tím, že od února 2020 do 28. 11. 2021 svou v tu dobu přítelkyni poškozenou (dříve), narozenou , se kterou v uvedenou dobu s přestávkami sdílel společnou domácnost v obci , v bytě matky obžalovaného v ulici , posléze v bytě v ulici , který si s poškozenou pronajali, tuto opakovaně fyzicky napadal bitím při hádkách, kdy ji minimálně v měsíci únoru 2020 dal facku, následně od září do konce roku 2020 dával poškozené facku dvakrát v týdnu, když mu oponovala, tak až tři facky, minimálně jednou ji škrtil, dne 31. 12. 2020 mu v napadení poškozené zabránili kamarádi, od ledna do března 2021 byly hádky každý druhý den, téměř při každé poškozené dal minimálně jednu facku, v březnu 2021 poškozená od obžalovaného odešla, jednou týdně za ním chodila, při hádkách ji opět napadl, v dubnu 2021 při snaze poškozené řešit její těhotenství ji asi 5x udeřil pěstí do hlavy až byla pro motání hlavy vyšetřena lékařem, v květnu 2021 jí dal nejméně tři facky, v červenci 2021 se k němu vrátila, od září 2021 opět začaly hádky, při kterých poškozenou fackoval, v říjnu 2021 při snaze poškozené ukončit soužití poškozené vyhrožoval sebepoškozením, začátkem listopadu 2021 poškozenou při její snaze odejít napadl v koupelně strkáním a údery, pak se se domluvili, že budou společně bydlet jako kamarádi, což trvalo do dne 28. 11. 2021, kdy v době od 15:00 hodin do 17:26 hodin na adrese , a dále v ulicích a v obci opětovně fyzicky napadl poškozenou tak, že nejprve ji na uvedené adrese během hádky dal facku, na což ona začala křičet, obžalovaný jí tedy překryl rukou ústa, několikrát ji udeřil pěstí do hrudníku a hlavy, poté, co přestala křičet, v útoku ustal, poškozená následně z bytu odešla, na ulici ji však obžalovaný dostihl a po další slovní rozeprě a dožadování se přiznání k nevěře poškozenou tahal za pravou ruku, dal jí facku takovou intenzitou, že poškozené začala téct krev z nosu, do poškozené strčil takovou silou,

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová

že upadla na zem, následně poškozenou začal škrtit, opakovaně ji udeřil pěstí do hlavy, kopal do ní, dále ji táhl malátnou po zemi do středu silnice, poškozená byla po útoku převezena rychlou záchrannou službou do Oblastní nemocnice [REDAKCE], kde byla hospitalizována do 30. 11. 2021 s kontuzí lbi (zhmoždění klenby lební), kontuzí C páteře, kontuzí žeber a pravého zápěstí, zranění zápěstí bylo léčeno pomocí sádrové fixace a následně plastové imobilizace po dobu delší než jeden týden, což poškozenou omezovalo při osobní hygieně, přípravě jídla, v chození na brigádu apod., v průběhu soužití poškozené ubližoval i psychicky, kdy poškozené vyhrožoval svým sebepoškozováním nožem, sebevraždou a zároveň i fyzickým napadením poškozené, které dne 27. 4. 2021 napsal " ...kdyby jsi se tu najednou kouzlem ukazala napalil bych ti jividím jen to jak tě mlátím za všechno co jsi mi udelala....", dne 15. 9. 2021 psal " ...jinak ti dam facku..", dne 22. 9. 2021 jí pak napsal " ... Musel bych nás zabit oba...". Za to byl odsouzen podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 36 měsíců. Podle § 82 odst. 2 trestního zákoníku bylo dále obžalovanému uloženo, aby během zkušební doby podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu pak byl obžalovaný zavázán povinností zaplatit Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky se sídlem v Praze 3, Orlická 4/2020, na náhradu škody částku 17 087 Kč s úrokem z prodlení od 21. 6. 2023 ročně ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den každého kalendářního pololetí, v němž k prodlení obžalovaného došlo, zvýšené o 8 procentních bodů, a dále poškozené [REDAKCE], narozené [REDAKCE], bytem [REDAKCE], na náhradu nemajetkové újmy částku 40 000 Kč.

2. Proti tomuto rozsudku podali včasné odvolání obžalovaný K [REDAKCE] M [REDAKCE] a poškozená [REDAKCE].
3. Obžalovaný v písemně odůvodněném odvolání obhájcem napadá všechny výroky rozsudku. Namítá, že soud prvního stupně ho sice správně shledal vinným z přečinů výtržnictví a ublížení na zdraví, nicméně nesprávně věc právně posoudil také jako přečin týrání osoby žijící ve společném obydlí, kterého se nedopustil. Vyjadřuje přesvědčení, že z provedeného dokazování vyplynulo, že se mezi ním a poškozenou [REDAKCE] jednalo o „toxický vztah“, kdy se oba v podstatě vzájemně „škádli“, avšak nikdy nebyla intenzita jeho nemorálního chování vůči poškozené taková, aby bylo možné uvažovat o trestně právních následcích tohoto jednání. V jeho chování nelze spatřovat soustavnost, když bylo nanejvýš dokázáno, že se mohl dopustit zcela ojedinělého napadení poškozené, která ho jakožto osobu psychicky nemocnou navíc k těmto útokům často provokovala, a dokonce konflikty sama začínala. K tomu připomíná, že poškozená sama uvedla, že sama ho fackovala, a proto nelze jeho jednání kvalifikovat tak, jak to učinil soud prvního stupně. Z výpovědi poškozené pak navíc vyplynulo, že s ním provozovala zcela dobrovolně sadomasochistické sexuální praktiky, a je proto třeba věc vnímat tak, že jeho násilné chování a poškozené vůči sobě vzájemně bylo v jejich soužití celkem běžné a vzájemně žádané. Vzhledem k tomu, že se poškozená od začátku trestního řízení s vidinou možné satisfakce dopouští soustavného zveličování celé věci (kdy například lživě tvrdila, že vyhrožoval újmou její rodině), je třeba i na kontinuitu soužití pohlížet tak, že tvrzení poškozené o jejím trýznění nejsou zcela pravdivá. Nanejvýš se mohlo jednat u některých konfliktů o ojedinělé přestupky proti občanskému soužití, kterých se teoreticky mohl dopustit, avšak nikoliv o soustavné týrání. Poškozená se od něho opakovaně stěhovala pryč a následně se k němu vždy vracela, a to přesto, že měla možnost jiného bydlení. I z tohoto jejího jednání nutno dovozovat, že nebyla vystavena týrání, které nyní popisuje. Jak již uváděl, je připraven nést důsledky skutečně spáchaných trestních činů ublížení na zdraví a výtržnictví, avšak nemůže se ztotožnit s tím, že on měl kohokoliv týrat. Celá věc navíc „budí dojem“, že je nynější snahou poškozené celou věc zveličit, aby dosáhla majetkového prospěchu. Dále uvádí, že odvolání nesměruje do výroku o náhradě

škody Všeobecné zdravotní pojišťovně, neboť tento výrok považuje za odpovídající svému jednání a nyní „řeší“ s touto poškozenou úhradu vzniklé škody. K výroku o náhradě nemajetkové újmy pro poškozenou [REDAKCE] předně uvádí, že odvolání proto tomuto výroku podal nikoliv proto, že by odůvodnění soudu prvního stupně bylo nesprávné, ale má za to, že je třeba dodatečně z hlediska odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně vyjasnit, zda poškozená nemohla pracovat v prosinci 2021 a v lednu 2022 proto, že měla následky způsobené výlučně incidentem ze dne 28. 11. 2021, či zda se mělo jednat o následky psychického rázu ze zjištěné poruchy přizpůsobení. Pokud má být výrok o náhradě škody totiž založen skutečně na fyzické poruše zdraví poškozené způsobené jí incidentem ze dne 28. 11. 2021, pak považuje rozhodnutí soudu prvního stupně za správné, avšak pokud by soud prvního stupně tuto náhradu poskytl pro údajně způsobené duševní obtíže, bylo by takové rozhodnutí nesprávné a bylo by proto třeba ho zrušit. Vzhledem k této nejasnosti navrhuje zrušení tohoto výroku s tím, že poškozená ničeho nebrání, aby tyto okolnosti dodatečně vyjasnila v řízení občanskoprávním. Ze všech shora uvedených důvodů proto odvolacímu soudu navrhuje, aby bylo napadené rozhodnutí soudu prvního stupně změněno tak, že se přečinu týrání osoby žijící ve společném obydlí nedopustil (změna právní kvalifikace), a aby této změně byla přizpůsobena výměra trestu, dále nechť je zrušen výrok o povinnosti nahradit škodu [REDAKCE] a tato osoba odkázána do občanskoprávního řízení.

4. Poškozená [REDAKCE] v odvolání odůvodněném zmocněnkyní brojí proti výroku o přiznání nemajetkové újmy v částce 40 000 Kč. Nejprve připomíná, že dne 23. 1. 2023 se v souladu s ust. § 43 odst. 3 trestního řádu připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu nemajetkové újmy ve výši 400 000 Kč. Tuto výši odůvodnila zejména závěry znalců na základě znaleckého zkoumání, a to PhDr. Karla Netíka, CSc., který zpracoval znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví klinická psychologie týkající se věrohodnosti, a MUDr. Petra Hromady, znalcem z oboru zdravotnictví, který se zabýval otázkou možných negativních vlivů jednání obžalovaného na její psychickou stránku. Dále připomíná závěry znaleckého posudku PhDr. Karla Netíka, CSc., a znaleckého posudku MUDr. Petra Hromady, a uvádí, že i přes skutečnost, že se znalci jednoznačně shodují, že posttraumatická stresová porucha u ní nevznikla, je toto dle názorů znalců důsledkem včasného poskytnutí intervence psychologů a psychiatrů v ambulantní péči, kterou vyhledala. Stále však u ní přetrvává částečně zafixované vyhýbavé chování a další nepříjemné reminiscence včetně nočních můr. Znalci závěrem uvádí, že za předpokladu, že by k výše uvedené včasné intervenci nedošlo, je velice pravděpodobné, že by skutečně došlo k rozvoji posttraumatické stresové poruchy. Nebylo dostatečně prvním soudem uváženo, že se s ohledem na charakter trestné činnosti jedná o skutečnosti, které budou mít na ní ještě velmi dlouhodobý dopad, v řádu let, ne-li celého života, přičemž obžalovaný s ní zacházel skutečně krutě. Mimo újmy psychické jí vznikla i zcela objektivní fyzická újma v podobě modřin po škrbení, pohmoždění lebky, páteře, žeber a pravého zápěstí, což jí dokonce i na nějaký čas znemožnilo vykonávat brigádu, na kterou do té doby docházela. S ohledem na tyto skutečnosti proto považuje původně navrhovanou výši odškodnění za zcela přiměřenou trestné činnosti obžalovaného. Soudem prvního stupně přiznána částka ve výši 40 000 Kč považuje za nepřiměřeně nízkou, a to vzhledem k následkům, které si v důsledku trestné činnosti obžalovaného nese, a nést bude ještě dlouho – možná až do konce života. Má za to, že nelze jí klást k tíži, že se k obžalovanému i přes domácí násilí a těžké vztahové problémy stále vracela. Jedná se totiž o zcela běžný projev v chování obětí domácího násilí, a to i těch, které k násilnému partnerovi z vnějšího (a velmi nepřesného) pohledu nic neváže (nemají společné děti, nejsou na partnerovi finančně závislé atp.), neboť i k takovému partnerovi u obětí obvykle stále přetrvávají citové vazby. Mnohdy je však důvodem opětovných návratů obětí i manipulace ze strany pachatele, strach z reakce okolí, nebo vlastní mylná představa „že si nic lepšího nezaslouží“, která v oběti vznikla v důsledku dlouhodobého trýznivého jednání ze strany partnera. K tomu dále uvádí citaci z odborné literatury: „Pro většinu lidí je nepochopitelné, proč týraná osoba od násilníka neodejde. Setrvávání s násilníkem je odůvodňováno tím, že situace není tak strašná.

Odborná literatura se v tomto případě zmiňuje o tzv. syndromu připoutání vyznačující se loajalitou k násilníkovi, neschopností vyhledat pomoc z venku, neschopností opustit vztah. Oběť postupem času ztrácí vědomí hranic toho, co je pro ni nebezpečné a ohrožující, a začíná podceňovat vážnost násilných incidentů.“ Na tomto místě považuje za vhodné poznamenat, že v odůvodnění rozsudku je zmíněno, že poškozená podstoupila dobrovolně interrupci, ovšem i tato dobrovolnost však s největší pravděpodobností podléhala vlivu obžalovaného, neboť ona si původně chtěla dítě nechat a obžalovaný nechtěl, následně ji však velmi násilně zbil, tudíž dospěla k názoru, že interrupce bude vhodnějším řešením než přivést dítě do nefunkčního vztahu. Je otázkou, nakolik lze hodnotit rozhodovací proces v natolik vyhocené situaci jako dobrovolný a založený na osobním uvážení, zvláště pak u poškozené jako osoby s podstatně submisivními sklony, která navíc byla vystavena dlouhodobému násilí ze strany partnera. Za naprosto irelevantní považuje pak argumentaci soudu, že nemůže být jednáním obžalovaného již traumatizovaná, neboť pomáhá sestře při cateringu, pracovala v obchodě, kdy přicházela do kontaktu s lidmi, chodí do fitness centra nebo s kamarádkou na drink atd. Předně k tomu poznamenává, že každý se s traumatizujícími událostmi vyrovnává zcela odlišně, zatímco někomu pomůže rozhovor s blízkým, jiný si raději zajde na procházku do lesa, někdo vyhledá psychologickou pomoc, někdo raději bude chodit každý den běhat. Zrovna tak jsou velmi individuální i konkrétní projevy smutku, což potvrdil při svém výslechu u soudu i MUDr. Hromada – někdo může být zvýšeně senzitivní a může doopravdy často plakat, někdo bude naopak velmi apatický, někdo může navenek působit, že je zcela v pořádku, ale jakmile je večer doma sám, může prožívat velmi hluboký smutek. Skutečnost, že chodí mezi lidi, proto vůbec nemusí být relevantní k posouzení, zda je traumatizovaná, neboť v jejím případě může socializace představovat i pokus o útěk před neustálým znovuprožíváním traumatizujících momentů o samotě. Nadto nikdy neargumentovala, že by se absolutně izolovala, jak by mohlo z předmětného rozsudku vyplývat. Zcela nelogické je pak argumentovat tím, že pracovala v obchodě, kde přicházela do styku s lidmi, neboť si zcela pochopitelně uvědomuje, že si potřebuje vydělávat, a tudíž musí pracovat. Představu, že není traumatizovaná, protože nesedí po celé dny zavřená doma a bez přestávky se neutápí v prožitých událostech, lze považovat za velmi zkratkovitý závěr založený na naprostém nepochopení psychologie obětí trestných činů a společenských předsudcích. Snažila se zapojit do života, který všichni považujeme za normální, soud I. stupně však její jednání nepovažuje za snahu vyrovnat se s prožitým traumatem co nejdříve, naopak jí to přičítá k tíži a bagatelizuje dopady na její život a zdraví. Bagatelizace a sekundární viktimizace, které se soud I. stupně dopouští, je tak zcela zjevná i v odůvodnění, ve kterém uvádí že: ... svým vrácením se k obžalovanému šla (poškozená) svému bití a týrání naproti.“ či že: „Sekundární viktimizaci nelze přeceňovat, neboť při každé terapii probíhá rozebrání událostí, stejně tak tomu je u soudního jednání, poškozený obecně může mít naopak pocit zájmu o jeho osobu, vypovídání se, uznání, nápravy stavu, zadostiučinění.“ Mimo to je mimo pravomoc soudu hodnotit závěry MUDr. H. jakožto odborníka, s tím, že její zprávy jsou založené na tom, co ona řekne, a „subjektivní stesky si lékaři těžko mohou ověřit.“. Domnívá se, že MUDr. H. jakožto odborník v oblasti psychiatrie, je oproti průměrnému člověku v populaci nadstandardně kompetentní ve zhodnocení, zda přichází pacient skutečně prožívat psychické obtíže, či si něco domýšlí. Dále uvádí, že okresní soud má zajisté pravdu, když v předmětném rozsudku uvádí, že „životy lidí jsou plné nepříjemných a traumatizujících událostí, jako je například úmrtí blízkého, rozvod, rozchod, živelná katastrofa, se kterými se lidé musejí během svého života vyrovnat.“ Rozdíl mezi újmou z úmrtí, rozvodem či živelnou katastrofou a újmou, která byla způsobena poškozené, tkví však ve skutečnosti, že jí byla tato újma způsobena protiprávním jednáním, a to dokonce na úrovni trestněprávní, což první soud pominul. Nelze zde proto v žádném případě argumentovat, že by se mělo jednat o běžná životní rizika, nebo „události, které se v životě zkrátka stávají“. Na tomto místě dále poukazuje i na rozdíl mezi jejím jednáním a jednáním obžalovaného. Jestliže se s obžalovaným dohadovala nebo se dle jeho názoru málo podílela na domácích pracích, může být považováno nanejvýš

za chování v jistém slova smyslu společensky nevhodné či pro partnerský vztah nevyhovující. Naproti tomu, obžalovaný se vůči ní dopustil takové činnosti, která má trestněprávní charakter, a je proto nezbytné na toto jeho jednání patřičným způsobem nahlížet i v kontextu jejího odškodnění. Závěrem si dovoluje upozornit, že se tímto nesnaží z obžalovaného vyžádat co nejvyšší sumu peněz, jak může vyplývat z odůvodnění předmětného rozsudku, nýbrž tím, že se připojila se svým nárokem k trestnímu řízení, pouze uplatňuje své zákonné právo, podobně jako např. obžalovaný uplatnil své zákonné právo tím, že byl zastoupen obhájcem. S ohledem na všechny výše popsané skutečnosti považuje částku, která jí byla prvním soudem přiznána, za zcela nedůvodně podhodnocenou. Znovu opakuje, že je obětí domácího násilí, které se projevovalo velmi závažnými psychickými (vyhrožování sebevraždou) a především velmi závažnými fyzickými útoky (byla obžalovaným zbita do bezvědomí a s takovou intenzitou, že si to vyžádalo léčbu v nemocnici). Shrnuje, že u ní došlo k výraznému zhoršení kvality života, ať již v oblasti pracovní, mezilidských vztahů či volnočasových aktivit, neboť do všech těchto oblastí se prožité trauma promítá. Zároveň považuje za nutné ještě zdůraznit, že následky v její osobní sféře mají dlouhodobý charakter, přetrvávají i v současnosti, což vyplývá i ze znaleckých posudků založených ve spise. Prvním soudem uplatněnou argumentaci tak považuje v mnoha aspektech za naprosto irelevantní, prokazující neznalost problematiky domácího násilí, psychologie oběti a z toho vyplývající bagatelizaci dopadů na její život a její sekundární viktimizaci. S ohledem na vše výše uvedené proto navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody zrušil a znovu rozhodl tak, že obžalovaný je povinen zaplatit jí na náhradě nemajetkové újmy částku 400 000 Kč.

5. Z podnětu odvolání obžalovaného krajský soud jako soud odvolací přezkoumal všechny výroky napadeného rozsudku, z podnětu odvolání poškozené byl přezkoumán toliko výrok o náhradě nemajetkové újmy, přezkoumána byla i správnost postupu řízení, které vydání napadeného rozsudku předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přičemž k vadám, které nebyly odvoláními výslovně vytýkány, odvolací soud mohl přihlížet, jen pokud by měly vliv na správnost výroků, proti nimž odvolání byla podána, a dospěl k závěru, že soud prvního stupně pochybil toliko ve výroku o náhradě nemajetkové újmy, jak bude níže uvedeno. K věci zaujal následující stanovisko:
6. Okresní soud provedl procesně čisté dokazování v rozsahu potřebném pro rozhodnutí, provedené důkazy též náležitě zhodnotil ve shodě s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu, a to jednotlivě i ve všech vzájemných souvislostech, a dospěl tak ke správným skutkovým i jim odpovídajícím právním závěrům.
7. K námitkám odvolání obžalovaného K. M. je třeba předně uvést, že není účelem rozhodnutí odvolacího soudu znovu se zabývat hodnocením provedených důkazů, neboť toto je výsadním právem nalézacího soudu, a pokud jeho úvahám, kterými se při hodnocení provedených důkazů řídil, nelze vytknout žádnou zjevnou nesprávnost či nelogičnost, tak jako v nyní posuzovaném případě, pak je nutno akceptovat závěry, k nimž tímto způsobem dospěl. Soud prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně, jasně a přesvědčivě popsal své úvahy, kterými se při hodnocení důkazů řídil, a i vysvětlil důvody, pro které považoval obhajobu obžalovaného za vyvrácenou, a jelikož jeho závěrům nelze vytknout žádnou zjevnou nesprávnost či nelogičnost, může odvolací soud v podrobnostech na toto odůvodnění zcela odkázat. Bylo nepochybně zjištěno, že obžalovaný s poškozenou žili jako partneři ve společném obydlí minimálně od roku 2020 až do incidentu ze dne 28. 11. 2021, přičemž jejich soužití bylo poměrně problémové, když se opakovaně rozcházeli a posléze se k sobě navraceli. Jak je zjevné z výpovědi obžalovaného, jeho matky i ze zprávy Psychiatrické nemocnice v , obžalovaný v důsledku soužití s poškozenou trpěl psychickými problémy, což potvrdil i znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. Procházka. Shora uvedená zjištění soud prvního stupně

nepominul, a zcela správně uzavřel, že i přes zjištěnou úzkostnou a depresivní reakci obžalovaného na společného soužití s poškozenou, byl to obžalovaný, který začal konflikty s poškozenou řešit tak, že proti poškozené užíval fyzické násilí a jako muž měl nad ní samozřejmě fyzickou převahu. S ohledem na provedené důkazy (kromě výpovědi poškozené se jedná o lékařskou zprávu a protokol o ohledání těla poškozené) je logické, že obžalovaný nepopírá své jednání při konfliktu ze dne 28. 11. 2021, přičemž další fyzické útoky vůči poškozené odmítá. Soud prvního stupně nepochybil, pokud odmítl tuto obhajobu obžalovaného jako účelovou, neboť byla spolehlivě vyvrácena výpovědí poškozené [REDAKCE], která jak v přípravném řízení, tak i v hlavním líčení podrobně a přesvědčivě popsala jednání obžalovaného vůči ní. Námitky obžalovaného směřující do nevěrohodnosti tohoto usvědčujícího důkazu nejsou důvodné, neboť údaje uváděné poškozenou jsou v mnoha směrech podepřeny dalšími důkazy, a to nejenom výpověďmi svědkyň D [REDAKCE] a Z [REDAKCE], kterým se v průběhu doby poškozená s některými útoky na svou osobu svěřila, ale též výpovědí sestry poškozené svědkyně E [REDAKCE], která potvrdila i to, že obžalovaný poškozené vyhrožoval sebepoškozením v případě, že se k němu nevrátí, jakož i lékařskými zprávami o ošetření poškozené, např. z dubna 2021, kdy utrpěla kontusi hlavy, přičemž tehdy byla poškozená těhotná, a v neposlední řadě též společnou komunikací mezi obžalovaným a poškozenou, jak je na to podrobně v odůvodnění napadeného rozsudku soudem prvního stupně poukazováno. Věrohodnost výpovědi poškozené je pak podporována i závěry znaleckých posudků z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který zpracoval MUDr. Hromada, a odvětví klinické psychologie, který vypracoval PhDr. Netík, CSc., jakož i lékařskou zprávou MUDr. H [REDAKCE], u níž se poškozená od 26. 4. 2022 léčí po absolvování denního stacionáře. Lze tak uzavřít, že i když vztah obžalovaného a poškozené byl „toxický“, ani jeden z nich ho nedokázal definitivně ukončit, a to ani poškozená, vůči níž obžalovaný opakovaně užil fyzické násilí i psychických ataků. S ohledem na prokázanou intenzitu jednání obžalovaného a dobu, po kterou tak konal, tak byl právem obžalovaný uznán vinným přečinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku. S ohledem na zjištěný dopad jednání obžalovaného na psychiku poškozené tak nelze skutečně uvedené právní kvalifikaci z pohledu odvolání obžalovaného cokoliv vytknout, neboť ta reflektuje i prokázaný fakt, že poškozená se opakovaně k obžalovanému vracela a že v důsledku jednání obžalovaného u ní nenastala vážná porucha zdraví či onemocnění, když včas byla залечена. Pokud se týká incidentu ze dne 28. 11. 2021, jak je již uvedeno výše, obžalovaný nepopírá, že poškozenou bil způsobem popsaným ve výroku napadeného rozsudku na ulici, v důsledku čehož poškozená utrpěla takové poranění, které ze soudnělékařského hlediska představuje poruchu zdraví omezující jí v obvyklém způsobu života po dobu delší než sedm dnů, čemuž pak plně odpovídá právní posouzení jako přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku a přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku. Lze tak shrnout, že soud prvního stupně po řádném a zákonném způsobu zhodnocení všech provedených důkazů tak, jak to předpokládá ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu, dospěl ke spolehlivým skutkovým zjištěním, o nichž nejsou žádné důvodné pochybnosti, a tyto pak také v souladu se zákonem správně právně posoudil. Výrok o vině tak mohl být ponechán jako správný a zákonný zcela beze změny.

8. Totéž pak lze konstatovat i k výroku o trestu. Pokud totiž soud prvního stupně obžalovanému uložil ještě podmíněný trest odnětí svobody vyměřený mírně nad dolní hranici zákonné trestní sazby dané u nejprísněji trestného přečinu, která činí 6 měsíců až 4 roky, a to v trvání 18 měsíců, a výkon trestu podmíněně odložil na zkušební dobu vyměřenou v polovině zákonného rozpětí, je zjevné, že vzal v úvahu všechny okolnosti, které svědčily ve prospěch obžalovaného včetně jeho dosavadní bezúhonnosti, když současně nemohl pominout charakter a způsob provedení projednávaného deliktu, jakož i to, že trest ukládal za tři úmyslné přečiny. Uložený trest je tak zcela zákonný a přiměřený, a to jak z hlediska generální prevence, tak i z hlediska individuálního postihu. První soud pak také nepochybil, pokud výchovný aspekt ukládaného trestu odnětí svobody doplnil uložením povinnosti dle § 82 odst. 2 trestního zákoníku, pro což měl splněny

všechny zákonné podmínky. V této části tak také nelze napadenému rozhodnutí cokoliv vytknout.

9. V souladu se stavem věci i se zákonem je pak i rozhodnutí soudu prvního stupně o uložení povinnosti obžalovanému dle § 228 odst. 1 trestního řádu nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR náhradu škody, která byla řádně vyčíslena včetně zákonného úroku.
10. Z podnětu odvolání obžalovaného a poškozené [REDAKCE] pak byl odvolacím soudem přezkoumán výrok o uložení povinnosti obžalovanému podle § 228 odst. 1 trestního řádu nahradit poškozené náhradu nemajetkové újmy. K tomu lze předně připomenout, že poškozená [REDAKCE] se řádně a včas připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu nemajetkové újmy v podobě duševních útrap podle § 2956 občanského zákoníku s tím, že požadovala po obžalovanému uhradit částku 400 000 Kč. Soud prvního stupně po zohlednění okolností na straně poškozené, jak jsou velice podrobně rozebrány v bodě 25.) napadeného rozsudku, a s přihlédnutím k výdělkovým a majetkovým poměrům obžalovaného uzavřel, že za přiměřené zadostiučinění považuje částku 40 000 Kč, a v této výši pak obžalovaného zavázal povinností k její náhradě. Vzhledem k tomu, za jakou trestnou činnost byl obžalovaný napadeným rozsudkem uznán vinným, je zjevné, že z pohledu jeho odvolání nelze skutečně takovému rozhodnutí vytknout žádnou zjevnou nesprávnost či nezákonnost. Důvodem pro zásah ze strany odvolacího soudu do uvedeného výroku pak nebyly shledány ani argumenty poškozené podrobně rozvedené v podaném odvolání. Je nutno připomenout, že adhezní trestní řízení ve své podstatě nahrazuje občanskoprávní řízení, a z tohoto důvodu musí být výrok, jímž byl podle § 228 odst. 1 trestního řádu přiznán nárok poškozeného na náhradu nemajetkové újmy vůči obžalovanému, řádně odůvodněn, neboť je exekucním titulem, přičemž v rámci rozhodování o takové náhradě musí soud vzít v úvahu všechna příslušná ustanovení občanskoprávních předpisů a v případě přiznání nároku na nemajetkovou újmu se musí jednat o takový zásah, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu a který spočívá v porušení nebo ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické integritě, a současně se musí jednat o zásah neoprávněný, resp. protiprávní a musí být dána příčinná souvislost mezi oběma uvedenými předpoklady. Uvedená kritéria jsou bezezbytku naplněna v rozhodnutí soudu prvního stupně o uložení povinnosti obžalovanému dle § 228 odst. 1 trestního řádu nahradit poškozené nemajetkovou újmu ve výši 40 000 Kč. K tomu, aby mohl být poškozené přiznán předmětný nárok ve vyšší částce tak, aby odůvodnění takového rozhodnutí naplňovala zákonem stanovená kritéria, by bylo nutno provádět důkazy další, např. odborné vyjádření či znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinická psychologie, aby byla podstavena na jisto míra újmy, kterou poškozená vzhledem k povaze, intenzitě, opakování, trvání a šíři okruhu působení nepříznivého následku spočívajícího v zjištěné poruše přizpůsobení pociťuje a prožívá jako závažnou, zejména když obžalovaný předložil fotografie ze sociálních sítí, které by měly prokazovat společenský život poškozené. Pro navýšení požadované náhrady nemajetkové újmy nepostačují jen subjektivní pocity poškozené, a z objektivně zjištěných okolností pak nelze spolehlivě dovodit, že by nastalou nemajetkovou újmu vzhledem k intenzitě a trvání nepříznivého následku bylo možno ocenit částkou vyšší, než jakou zvolil první soud, a to tak, aby takové navýšení bylo možno současně řádně odůvodnit. Z těchto důvodů tak odvolací soud dospěl k závěru, že nelze námitkám odvolání poškozené přiznat důvodnost, když navíc se nemusí jednat o konečné rozhodnutí o nároku poškozené, která má i nadále právo domáhat se svého nároku v občanskoprávním řízení.
11. Soud prvního stupně však pochybil, pokud se zbytkem uplatněného a nepřiznaného nároku na náhradu nemajetkové újmy poškozenou podle § 229 odst. 2 trestního řádu neodkázal na občanskoprávní řízení, a proto odvolací soud z podnětu odvolání poškozené podle 259 odst.

2 trestního řádu do napadeného rozsudku tento výrok doplnil. Současně pak podle § 256 trestního řádu zamítl odvolání obžalovaného jako nedůvodné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Jen je-li zde některý z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu, lze proti tomuto rozhodnutí podat dovolání. Dovolání mohou podat jednak nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí soudu a obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje, a musí mít obsah uvedený v § 265f tr. řádu. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud.

Praha 14. září 2023

JUDr. Ladislav Koudelka, Ph.D. , v. r.
předseda senátu